

***Weryfikacja kosztów ujętych we wniosku taryfowym
PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach pod względem
celowości ich ponoszenia oraz zgodności taryfy i planu
z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku
o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym
odprowadzaniu ścieków***

Tarnowskie Góry, 15.11.2016 r.

Spis treści

1	PODSTAWA OPRACOWANIA	1
2	ZAKRES OPRACOWANIA.....	3
3	WERYFIKACJA FORMALNO - PRAWNA WNIOSKU PWiK Sp. z o.o. w TARNOWSKICH GÓRACH O ZATWIERDZENIE TARYFY ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ I ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW	5
4	WERYFIKACJI KOSZTÓW UJĘTYCH WE WNIOSKU TARYFOWYM PWiK Sp. z o.o. w TARNOWSKICH GÓRACH W ZAKRESIE ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ	10
5	WERYFIKACJI KOSZTÓW UJĘTYCH WE WNIOSKU TARYFOWYM PWiK Sp. z o.o. w TARNOWSKICH GÓRACH W ZAKRESIE ZBIOROWEGO ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW	20
5.1	Ścieki komunalne i przemysłowe	20
5.2	Ścieki – wody opadowe i roztopowe ujęte w systemy kanalizacji deszczowej, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni	30
6	POZIOM OPŁAT ZA WODĘ I ŚCIEKI DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH NA TERENIE GMINY TARNOWSKIE GÓRY NA TLE INNYCH GMIN.....	32
7	PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	34
7.1	Weryfikacja formalno - prawna	34
7.2	Weryfikacja merytoryczna i rachunkowa	35
7.3	Rekomendacja	37
8	MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE I LITERATURA.....	39

Spis tabel

Tabela 1. Wyniki oceny formalno - prawnej wniosku PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach o zatwierdzenie taryfy zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków na okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r	5
Tabela 2. Analiza struktury kosztów i ich zmian w taryfach opłat za wodę.....	10
Tabela 3. Ocena wykonania założeń z wniosków taryfowych dla opłat za wodę	19
Tabela 4. Analiza struktury kosztów i ich zmian w taryfach opłat za ścieki	20
Tabela 5. Ocena wykonania założeń z wniosków taryfowych dla opłat za ścieki.....	28
Tabela 6. Analiza struktury kosztów i ich zmian w taryfach opłat za wody opadowe i roztopowe	30
Tabela 7. Opłaty za wodę i ścieki dla gospodarstw domowych (bez opłat abonamentowych) na tle wybranych miast Polski wg stanu na III kwartał 2016r.	32

Spis rysunków

Rys. 1. Dynamika zmian poszczególnych kategorii kosztów zaopatrzenia w wodę w latach 2009÷2017	12
Rys. 2. Struktura zmian poszczególnych kategorii kosztów zaopatrzenia w wodę w latach 2009÷2017	13
Rys. 3. Dynamika zmian poszczególnych kategorii kosztów zaopatrzenia w wodę w latach 2015, 2016 i 2017	16
Rys. 4. Struktura kosztów zaopatrzenia w wodę w roku 2017	18
Rys. 5. Dynamika zmian poszczególnych kategorii kosztów odprowadzania ścieków w latach 2009÷2017	22
Rys. 6. Struktura zmian poszczególnych kategorii kosztów odprowadzania ścieków w latach 2009÷2017	23
Rys. 7. Dynamika zmian poszczególnych kategorii kosztów odprowadzania ścieków w latach 2015, 2016 i 2017	25
Rys. 8. Struktura kosztów odprowadzania ścieków w roku 2017.....	27
Rys. 9. Opłaty za wodę i ścieki dla gospodarstw domowych (bez opłat abonamentowych) na tle wybranych miast i gmin Polski wg stanu na III kwartał 2016r.	33

1 PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawą opracowania jest obowiązek wynikający z Art. 24 ust. 4 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz.U. 2015 Nr 0 poz. 139) – zwana dalej Ustawą. Zgodnie z jego zapisami, wójt (burmistrz, prezydent miasta) **sprawdza, czy taryfy i plan zostały opracowane zgodnie z przepisami ustawy i weryfikuje koszty, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 1 Ustawy, pod względem celowości ich ponoszenia.**

Przedmiotem weryfikacji jest wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. złożony do Burmistrza Tarnowskie Góry w dniu 21.10.2016 r. przez PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach.

Zasady zatwierdzania taryf reguluje artykuł 24 i 24a Ustawy. Ponieważ, na podstawie art.24 ust. 1 ustawy, taryfy podlegają zatwierdzeniu w drodze uchwały rady gminy, a w świetle postanowień art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy karze pieniężnej podlega ten, kto stosuje taryfy nie przestrzegając obowiązku ich przedstawienia radzie gminy do zatwierdzenia, wniosek o zatwierdzenie taryf adresowany jest do rady gminy. Wskazuje także na to sam wór wniosku o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków zawarty w załączniku do Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. nr 127, poz. 886) – zwane dalej Rozporządzeniem.

Zgodnie z zacytowanym powyżej art. 24 ust. 4 ustawy Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry sprawdza, czy taryfy i plan zostały opracowane zgodnie z przepisami ustawy i weryfikuje koszty związane ze świadczeniem usług, poniesione w poprzednim roku obrachunkowym, ustalone na podstawie ewidencji księgowej, z uwzględnieniem planowanych zmian tych kosztów w roku obowiązywania taryf, pod względem celowości ich poniesienia. Weryfikacja nie oznacza jednak ich zmiany przez Burmistrza. Ponadto Ustawa nie wiąże z pojęciem „weryfikacji” specjalnego znaczenia. Pojęcie to należy rozumieć zgodnie z powszechnym znaczeniem tego słowa jako „sprawdzenie, potwierdzenie prawdziwości, autentyczności czegoś”. Burmistrz bada więc poszczególne elementy tych kosztów i może zakwestionować te, które nie znajdują uzasadnienia w świetle przepisów.

W świetle postanowień art. 20 ust. 1 Ustawy tylko przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne upoważnione zostało do określania taryf. Ustawa nie wprowadziła obowiązku informowania przedsiębiorstwa przez Burmistrza o wynikach kontroli prawidłowości ustalenia taryf. W przypadku negatywnej oceny dokonanej przez Burmistrza, ważna będzie zatem uchwała Rady Miasta Tarnowskie Góry, która może mieć odmienne od Burmistrza zdanie i zatwierdzić w drodze uchwały taryfy wnioskowane przez PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach.

W przypadku uznania przez przedsiębiorstwo uwag zgłoszonych przez Burmistrza i przedłożeniu, w uzgodnieniu z nim, skorygowanego wniosku w terminie poprzedzającym termin podjęcia uchwały przez Radę Miasta, taryfy z wniosku skorygowanego należy uznać za wnioskowane przez przedsiębiorstwo.

Korekty i uzupełnienia wniosku dokonywane w toku uzgodnień wójta (burmistrza, prezydenta miasta) nie powinny przedłużać procedury zatwierdzania taryf. Ustawa nie wyklucza bowiem złożenia uzasadnionych korekt wniosku w terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku o zatwierdzenie taryf, dokonanych przez przedsiębiorstwo na jego wniosek i w uzgodnieniu z Burmistrzem lub na wniosek Burmistrza, tj. nie wyklucza korekt wniosku w okresie jego weryfikacji. Ani jednak Ustawa, ani Rozporządzenie nie ustaliły zasad postępowania w tym zakresie.

Jeżeli korekty wniosku przedsiębiorstwo dokonało w uzgodnieniu lub na zlecenie Burmistrza, tj. w ramach i terminie weryfikacji wniosku, to nie powinno to stanowić podstawy do podjęcia przez Radę Miasta uchwały o odmowie zatwierdzenia taryf.

W przypadku jednak, gdy korekty wniosku dokonało samo przedsiębiorstwo, bez uwzględnienia z Burmistrzem, to korekta ta (taki wniosek), może być przyczyną podjęcia uchwały o odmowie zatwierdzenia taryf. Przedsiębiorstwo, zgodnie z postanowieniami ustawy, nie stanowi jednostki uprawnionej do weryfikacji wniosku.

W przypadku, gdy korekty wniosku dokonano w uzgodnieniu z Burmistrzem, za taryfy zweryfikowane należy uznać taryfy skorygowane.

W sytuacji, gdy przedsiębiorstwo dokonało samodzielnie korekty wniosku, za taryfy przedłożone do weryfikacji należy uznać taryfy w wersji pierwotnie wnioskowanej (tj. zamieszczone we wniosku złożonym w wyznaczonym terminie).

2 ZAKRES OPRACOWANIA

Ustawa nie określa sposobu i form prezentacji rezultatów przeprowadzonego przez Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry sprawdzenia zgodności taryf z przepisami ustawy oraz weryfikacji kosztów pod względem celowości ich poniesienia, tj. kosztów stanowiących podstawę ustalenia taryf. Natomiast zakres weryfikacji wniosku taryfowego wynika w szczególności z następujących zapisów w Ustawie i Rozporządzeniu:

A. Ocena formalno – prawna:

- art.24 ust.2 Ustawy: przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, w terminie 70 dni przed planowanym dniem wejścia taryf w życie, przedstawia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) wniosek o ich zatwierdzenie;
- art. 24 ust.3 Ustawy: do wniosku o zatwierdzenie taryf przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne dołącza szczegółową kalkulację cen i stawek opłat oraz aktualny plan;
- §4, §5 i 19 Rozporządzenia.

B. Ocena merytoryczna i rachunkowa:

- art. 20 ust. 4 pkt 1 Ustawy: weryfikacja powinna obejmować koszty związane ze świadczeniem usług, poniesione w poprzednim roku obrachunkowym, ustalone na podstawie ewidencji księgowej, z uwzględnieniem planowanych zmian tych kosztów w roku obowiązywania taryfy;
- § 6 Rozporządzenia: przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ustala niezbędne przychody dla potrzeb obliczenia taryfowych cen i stawek opłat planowanych na rok obowiązywania taryf, uwzględniając w szczególności:
 - 1) koszty eksploatacji i utrzymania, w tym:
 - a) amortyzację lub odpisy umorzeniowe,
 - b) podatki i opłaty niezależne od przedsiębiorstwa,
 - c) opłaty za korzystanie ze środowiska;
 - 2) koszty zakupionej przez siebie wody lub wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych nie-będących w jego posiadaniu;
 - 3) spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji lub umorzenia;
 - 4) spłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek;

- 5) należności nieregularne;
- 6) marżę zysku.
- § 7. 1. Rozporządzenia: koszty, o których mowa w § 6 pkt 1÷5, planuje się na podstawie:
 - 1) kosztów poniesionych w roku obrachunkowym poprzedzającym rok, w którym wprowadzana jest taryfa, ustalonych na podstawie ewidencji księgowej kosztów sporządzonej zgodnie z przepisami o rachunkowości, z uwzględnieniem planowanych zmian warunków ekonomicznych wpływających na poziom kosztów w roku obowiązywania taryfy;
 - 2) kosztów wynikających z inwestycji modernizacyjno-rozwojowych i ochrony środowiska, ustalonych na podstawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w roku obrachunkowym poprzedzającym rok, w którym wprowadzona jest taryfa, z uwzględnieniem zmian wynikających z planu w roku obowiązywania nowych taryf.

3 WERYFIKACJA FORMALNO - PRAWNA WNIOSKU PWiK Sp. z o.o. W TARNOWSKICH GÓRACH O ZATWIERDZENIE TARYFY ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ I ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW

W poniższej tabeli zestawiono wyniki oceny formalno - prawnej wniosku PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach o zatwierdzenie taryfy zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, zgodnie z zakresem przedstawionym w Rozdziale 2.

Tabela 1. Wyniki oceny formalno - prawnej wniosku PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach o zatwierdzenie taryfy zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków na okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r

Zakres oceny	Czy Wniosek spełnia kryterium oceny?		Uwagi
	TAK	NIE	
art.24 ust.2 Ustawy: przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, w terminie 70 dni przed planowanym dniem wejścia taryf w życie, przedstawia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) wniosek o ich zatwierdzenie	X		Wniosek został złożony w dniu 22.10.2017 r., a więc równo 70 dni przed planowanym dniem wejścia taryf w życie
art. 24 ust.3 Ustawy: do wniosku o zatwierdzenie taryf przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne dołącza szczegółową kalkulację cen i stawek opłat oraz aktualny plan	X		Wniosek zawiera szczegółową kalkulację cen i stawek opłat (tabele kalkulacyjne od A do H dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego oczyszczania ścieków oraz od B1 do H1 dla odprowadzania wód opadowych i roztopowych.) Załączono do wniosku wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2016÷2026 opracowany w sierpniu 2015r.
§19.1. Rozporządzenia: do wniosku dołącza się taryfę lub taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków	X		Tabela 1 i 2: taryfy dla wody Tabela 3 i 4: taryfy dla ścieków Tabela 5: taryfy dla wód opadowych lub roztopowych
§19.1. Rozporządzenia: do wniosku dołącza się uzasadnienie wniosku	X		Uzasadnienie obejmuje strony 31÷39 Wniosku

Zakres oceny	Czy Wniosek spełnia kryterium oceny?		Uwagi
	TAK	NIE	
§19.2. Rozporządzenia: w uzasadnieniu wniosku o zatwierdzenie taryf zamieszcza się w szczególności informacje dotyczące:			
zakresu świadczonych usług i lokalnych uwarunkowań ich świadczenia	X		Strony 32÷33 Uzasadnienia do Wniosku
standardów jakościowych usług, w tym informację dotyczącą wpływu określonej taryfy na ich poprawę	X		Strony 33÷34 Uzasadnienia do Wniosku
spodziewanej poprawy jakości usług przy wprowadzeniu nowych metod alokacji kosztów	X		Strona 36 Uzasadnienia do Wniosku
zmian warunków ekonomicznych w czasie obowiązywania taryf	X		Strony 36÷39 Uzasadnienia do Wniosku
§19.3. Rozporządzenia: do uzasadnienia wniosku o zatwierdzenie taryf dołącza się:			
ostatnie sprawozdanie finansowe za rok obrotowy	X		Dołączono Opinię i Raport Niezależnego Biegłego Rewidenta za rok obrotowy kończący się 31.12.2015 r. zawierające sprawozdania finansowe za rok 2015 i ich ocenę
wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, z zastrzeżeniem art. 21 ust. 7 ustawy	X		Dołączono wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu PWiK Sp. z o.o. na terenie Gminy Tarnowskie Góry na lata 2016-2026 opracowany w sierpniu 2015r.
informację o ilości i cenie za zakup wody przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne lub informację o ilości i cenie za wprowadzenie ścieków do urządzeń nie będących w posiadaniu tego przedsiębiorstwa	X		Załącznik 1 do Wniosku

Zakres oceny	Czy Wniosek spełnia kryterium oceny?		Uwagi
	TAK	NIE	
tabele stanowiące załączniki do wzoru wniosku, będące szczegółową kalkulacją cen i stawek opłat	X		Załączono tabele kalkulacyjne od A do H dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego oczyszczania ścieków oraz od B1 do H1 dla odprowadzania wód opadowych i roztopowych
§19.4. Rozporządzenia: wzór wniosku wraz z tabelami, o których mowa w ust. 3 pkt 4, określa załącznik do Rozporządzenia	X		Zakres i forma tabel kalkulacyjnych załączonych do Wniosku są zgodne ze wzorem z Zał. do Rozporządzenia
§4 pkt 1 Rozporządzenia: w taryfach za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków określa się:			
rodzaje prowadzonej działalności	X		Strona 2 Wniosku
rodzaj i strukturę taryfy	X		Strony 2÷3 Wniosku
taryfowe grupy odbiorców usług	X		Strony 3÷6 Wniosku
rodzaje i wysokość cen i stawek opłat	X		Strony 6÷18 Wniosku
warunki rozliczeń z uwzględnieniem wyposażenia nieruchomości w przyrządy i urządzenia pomiarowe	X		Strony 23÷23 Wniosku
warunki stosowania cen i stawek opłat	X		Strony 24÷30 Wniosku
§4 pkt 2 Rozporządzenia: w warunkach stosowania cen i stawek opłat, o których mowa w ust. 1 pkt 6, w szczególności określa się:			
zakres świadczonych usług dla poszczególnych taryfowych grup odbiorców	X		Strony 24÷28 Wniosku
standardy jakościowe obsługi odbiorców usług	X		Strony 28÷30 Wniosku
§4 pkt 3 Rozporządzenia: Taryfowe ceny i stawki opłat ustala się w taki sposób, aby na ich podstawie i na podstawie zakresu i rozmiaru świadczonych usług możliwe było obliczenie należności za korzystanie z tych usług	X		Opłaty i ceny są podane w odniesieniu do jednostki miary [zł/m ³] lub jednostki czasu [zł/odb./m-c]

Zakres oceny	Czy Wniosek spełnia kryterium oceny?		Uwagi
	TAK	NIE	
§ 5 Rozporządzenia: Taryfy, w zależności od ich rodzaju i struktury, dla poszczególnych taryfowych grup odbiorców zawierają:			
cenę za m ³ dostarczonej wody, w rozliczeniach dokonywanych na podstawie odczytu wskazań wodomierza lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody	X		Strona 6 Wniosku
stawkę opłaty abonamentowej za wodę na odbiorcę: ➤ w rozliczeniach w oparciu o wskazania wodomierza głównego lub wskazania wodomierza mierzącego ilość wody bezpowrotnie zużytej, ➤ w rozliczeniach z osobą korzystającą z lokalu w budynku wielolokalowym, ➤ w rozliczeniach na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody	X		Strony 7÷9 Wniosku
cenę za m ³ odprowadzonych ścieków w rozliczeniach z odbiorcami za ilość odprowadzonych ścieków, ustaloną na podstawie wskazań urządzenia pomiarowego lub zużycia wody określonego zgodnie ze wskazaniem wodomierza lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody	X		Strona 10 Wniosku
cenę za jednostkę miary powierzchni zanieczyszczonej o trwałej nawierzchni, z której odprowadzane są ścieki opadowe i roztopowe kanalizacją deszczową, uwzględniającą rodzaj i sposób zagospodarowania powierzchni		X	Przyjęcie ceny za 1 m ³ jest zgodne z orzecznictwem sądowym (WSA w Poznaniu: sygnatura akt IV SA/Po916/09 i NSA: sygnatura akt II OSK 893/10)

Zakres oceny	Czy Wniosek spełnia kryterium oceny?		Uwagi
	TAK	NIE	
stawkę opłaty abonamentowej za ścieki na odbiorcę ➤ w rozliczeniach za ilość odprowadzonych ścieków ustaloną na podstawie zużycia wody określonego zgodnie ze wskazaniami wodomierza głównego lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody, ➤ w rozliczeniach za ilość odprowadzonych ścieków ustaloną zgodnie ze wskazaniami urządzenia pomiarowego. ➤ w rozliczeniach za ścieki opadowe i roztopowe odprowadzane kanalizacją deszczową	X		Strony 11÷12 Wniosku
stawkę opłaty za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych, w zależności od wykorzystania przepustowości oczyszczalni, stosowanej technologii oczyszczania ścieków komunalnych oraz uzyskiwanego stopnia redukcji ładunku zanieczyszczeń i sposobu stosowania osadów ściekowych	X		Strony 15÷21 Wniosku
stawkę opłaty za przyłączenie do urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa, wynikającą z kosztów przeprowadzenia prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług	X		Strony 22÷23 Wniosku

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie powyższej analizy można stwierdzić, że wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. złożony przez PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach **spełnia wymogi formalno – prawne**.

4 WERYFIKACJI KOSZTÓW UJĘTYCH WE WNIOSKU TARYFOWYM PWiK Sp. z o.o. w TARNOWSKICH GÓRACH W ZAKRESIE ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ

W celu przedstawienia szerszego spojrzenia na dynamikę zmian kosztów zaopatrzenia w wodę, analiza struktury kosztów i ich zmian w taryfach opłat za wodę została przeprowadzona w oparciu o wnioski taryfowe PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach za lata 2011-2016, jak i na rok 2017. W analizach uwzględniono przyjęte prognozy kosztów oraz ich wykonanie. Obliczono zmiany wartości poszczególnych grup kosztów w odniesieniu do roku poprzedniego. Zmiany kosztów odniesiono do wartości rocznych wskaźników inflacji opublikowanych przez GUS oraz do wielkości sprzedaży (ilości zafakturowane). Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

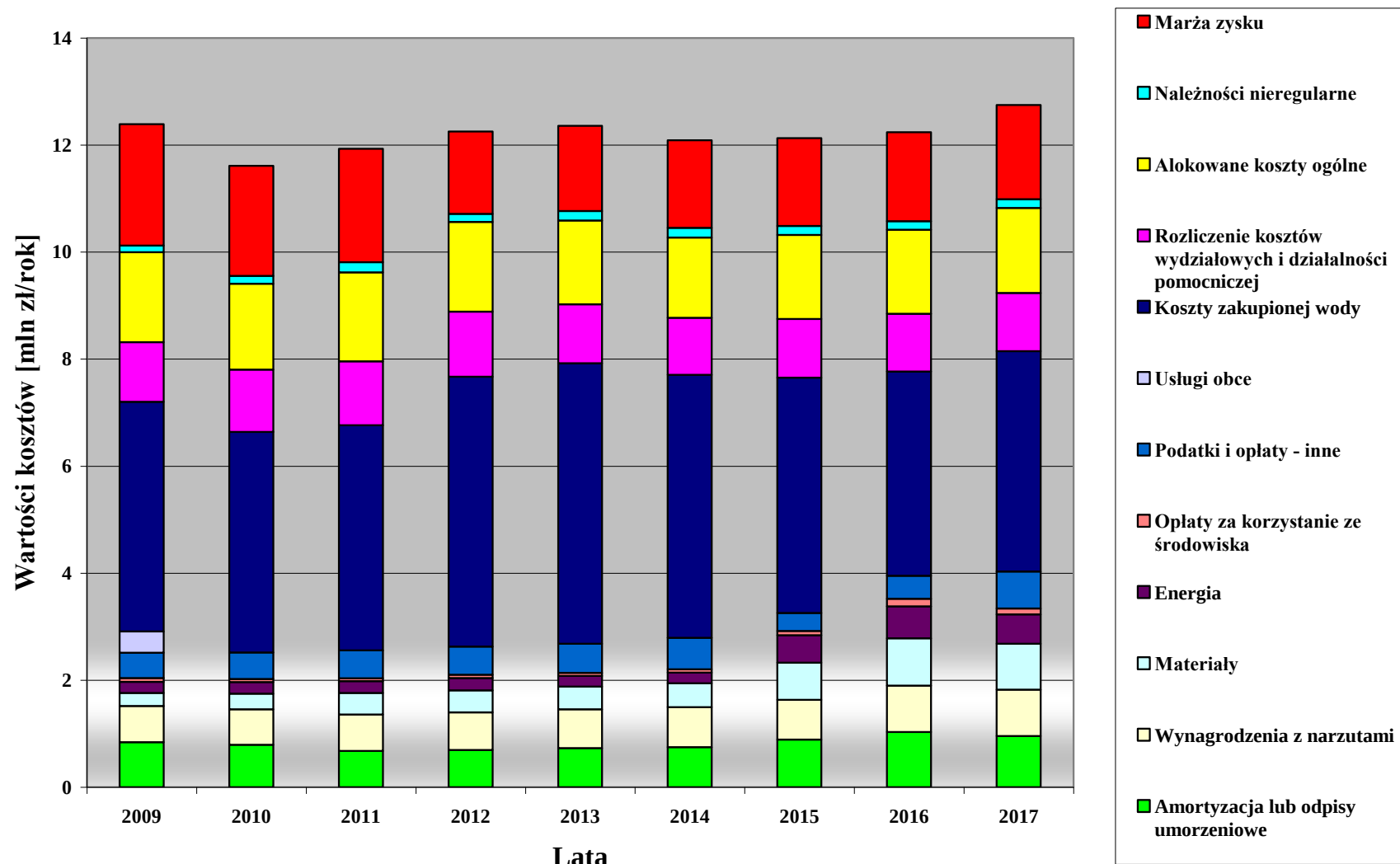
Tabela 2. Analiza struktury kosztów i ich zmian w taryfach opłat za wodę

Pozycja	Jedn.	Wartości wg Wniosku na rok 2011	Wartości wg Wniosku na rok 2012	Wartości wg Wniosku na rok 2013	Wartości wg Wniosku na rok 2014	Wartości wg Wniosku na rok 2015	Wartości wg Wniosku na rok 2016	Wartości wg Wniosku na rok 2017
1) Koszty eksploatacji i utrzymania:	zł	10 145 644	11 104 556	11 158 641	10 851 243	10 912 858	11 050 044	11 737 831
	%	2,6%	9,5%	0,5%	-2,8%	0,6%	1,3%	6,2%
a) Koszty bezpośrednie	zł	7 288 340	8 213 308	8 490 290	8 286 182	8 246 031	8 401 883	9 062 148
- Amortyzacja lub odpisy umorzeniowe	zł	675 942	694 085	728 396	747 220	887 550	1 032 736	954 432
	%	-14,5%	2,7%	4,9%	2,6%	18,8%	16,4%	-7,6%
- Wynagrodzenia z narzutami	zł	683 846	705 254	724 863	749 508	742 994	866 074	867 564
	%	3,2%	3,1%	2,8%	3,4%	-0,9%	16,6%	0,2%
- Materiały	zł	399 331	411 000	424 782	446 240	695 846	884 124	858 625
	%	35,2%	2,9%	3,4%	5,1%	55,9%	27,1%	-2,9%
- Energia	zł	222 814	231 000	199 556	200 125	515 553	595 046	546 578
	%	3,5%	3,7%	-13,6%	0,3%	157,6%	15,4%	-8,1%
- Opłaty za korzystanie ze środowiska	zł	54 874	59 288	57 733	61 775	78 925	145 128	114 565
	%	-6,1%	8,0%	-2,6%	7,0%	27,8%	83,9%	-21,1%

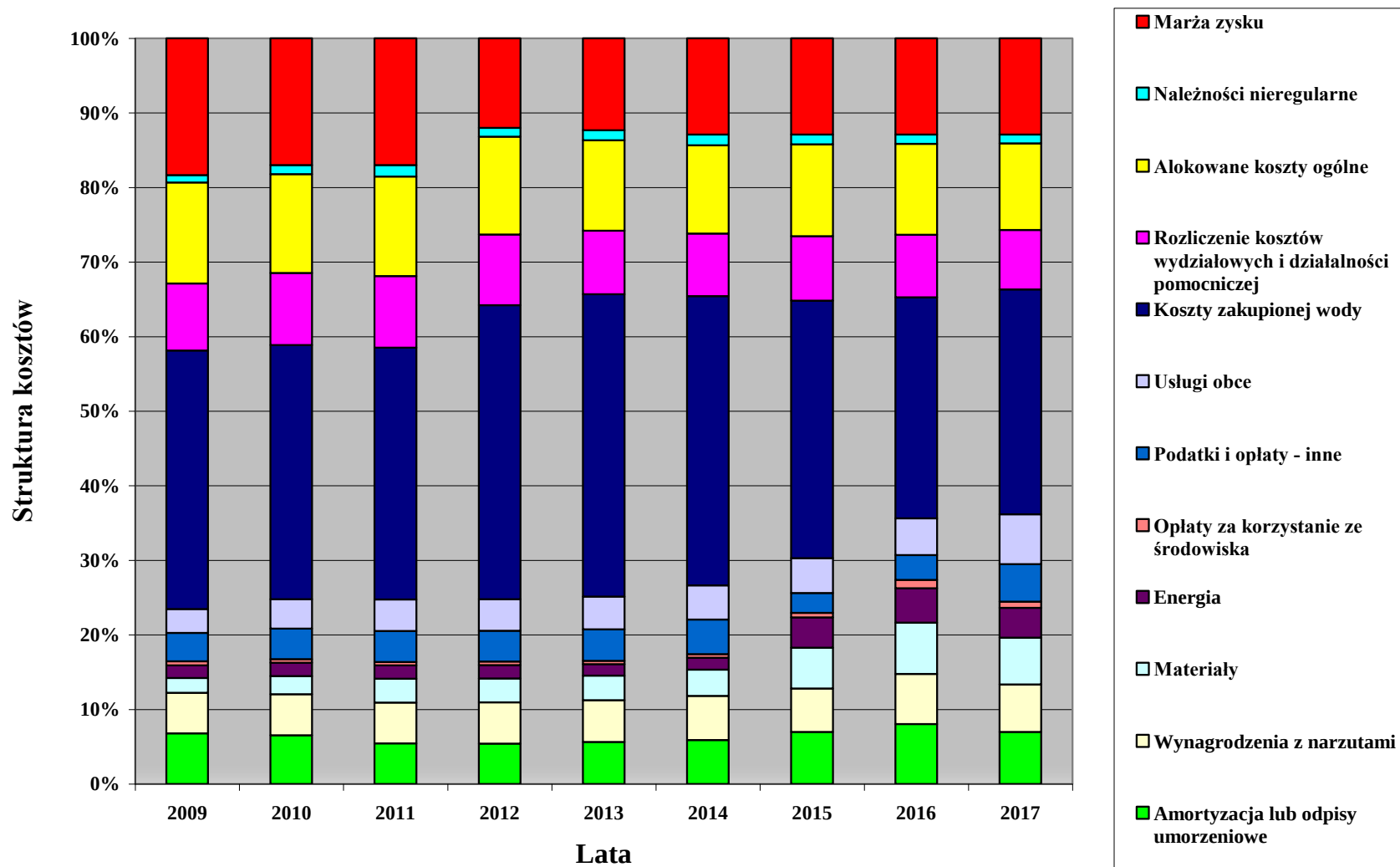
Pozycja	Jedn.	Wartości wg Wniosku na rok 2011	Wartości wg Wniosku na rok 2012	Wartości wg Wniosku na rok 2013	Wartości wg Wniosku na rok 2014	Wartości wg Wniosku na rok 2015	Wartości wg Wniosku na rok 2016	Wartości wg Wniosku na rok 2017
- Podatki i opłaty - inne	zł	518 299	527 000	545 445	588 036	335 989	428 116	686 011
	%	4,8%	1,7%	3,5%	7,8%	-42,9%	27,4%	60,2%
- Usługi obce	zł	525 780	542 000	568 334	579 019	593 884	632 499	912 675
	%	9,6%	3,1%	4,9%	1,9%	2,6%	6,5%	44,3%
- Pozostałe koszty	zł	0	0	0	0	0	0	0
- Koszty zakupionej wody	zł	4 207 454	5 043 681	5 241 180	4 914 260	4 395 290	3 818 160	4 121 698
	%	2,1%	19,9%	3,9%	-6,2%	-10,6%	-13,1%	7,9%
b) Alokowane koszty pośrednie	zł	2 857 304	2 891 248	2 668 351	2 565 061	2 666 827	2 648 161	2 675 683
- Rozliczenie kosztów wydziałowych i działalności pomocniczej	zł	1 196 848	1 213 989	1 100 258	1 062 520	1 099 020	1 079 369	1 087 681
	%	2,6%	1,4%	-9,4%	-3,4%	3,4%	-1,8%	0,8%
- Alokowane koszty ogólne	zł	1 660 456	1 677 259	1 568 093	1 502 541	1 567 807	1 568 792	1 588 002
	%	3,5%	1,0%	-6,5%	-4,2%	4,3%	0,1%	1,2%
2) Raty kapitałowe ponad wartość amortyzacji	zł	0	0	0	0	0	0	0
3) Odsetki	zł	0	0	0	0	0	0	33 152
4) Należności nieregularne	zł	192 184	153 068	176 649	182 352	168 572	159 537	161 254
	%	32,1%	-20,4%	15,4%	3,2%	-7,6%	-5,4%	1,1%
5) Marża zysku – kwota i przyrost rok do roku	zł	2 116 773	1 535 812	1 591 355	1 633 251	1 639 762	1 660 202	1 762 639
	%	3,0%	-27,4%	3,6%	2,6%	0,4%	1,2%	6,2%
6) Udział marży w kosztach eksploatacji i utrzymania	%	21%	13,8%	14,3%	15,1%	15,0%	15,0%	15,0%
Koszty eksploatacji i utrzymania razem:	zł	12 454 601	12 793 437	12 926 646	12 666 846	12 721 192	12 869 783	13 694 875
		3,0%	2,7%	1,0%	-2,0%	0,4%	1,2%	6,4%
Inflacja	%	4,30%	3,70%	0,90%	0,00%	-0,90%	-0,40%	1,30%
Sprzedaż wody	m³/rok	2 310 383	2 290 395	2 235 600	2 213 750	2 150 000	2 140 000	2 186 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK Sp. z o.o.

W celu lepszego zobrazowania dynamiki zmian poszczególnych kategorii kosztów, wyniki analiz przedstawiono dodatkowo w formie graficznej.

Rys. 1. Dynamika zmian poszczególnych kategorii kosztów zaopatrzenia w wodę w latach 2009÷2017

Rys. 2. Struktura zmian poszczególnych kategorii kosztów zaopatrzenia w wodę w latach 2009÷2017

Do roku 2014 zakładane wskaźniki wzrostu łącznych kosztów eksploatacji i utrzymania systemu zaopatrzenia w wodę nie przekraczają w analizowanym okresie wskaźnika inflacji, a w przypadku kilku lat są od niego znacząco niższe. Jedynie w roku 2013 wskaźnik wzrostu kosztów był minimalnie wyższy (o ok. 0,1 punktu procentowego) od inflacji. Począwszy od roku 2015 wzrost łącznych kosztów eksploatacji i utrzymania systemu zaopatrzenia w wodę zaczyna przekraczać inflację – szczególnie w roku 2017, gdzie wynosi on 6,4% przy prognozowanej inflacji na poziomie 1,3%. Za ten stan rzeczy odpowiedzialny jest głównie wzrost następujących pozycji kosztów:

- podatki i opłaty – inne: przyrost o 257 895 zł w stosunku do wniosku taryfowego z roku poprzedniego,
- usługi obce: przyrost o 280 176 zł w stosunku do wniosku taryfowego z roku poprzedniego,
- koszty zakupionej wody: przyrost o 303 538 zł w stosunku do wniosku taryfowego z roku poprzedniego.

W przypadku przyrostu pozycji kosztów „podatki i opłaty” we wniosku taryfowym uwzględniono zmianę stawki podatku od nieruchomości dla budowli wykorzystywanych na potrzeby zaopatrzenia w wodę z poziomu 1,1 % na 2% ich wartości.

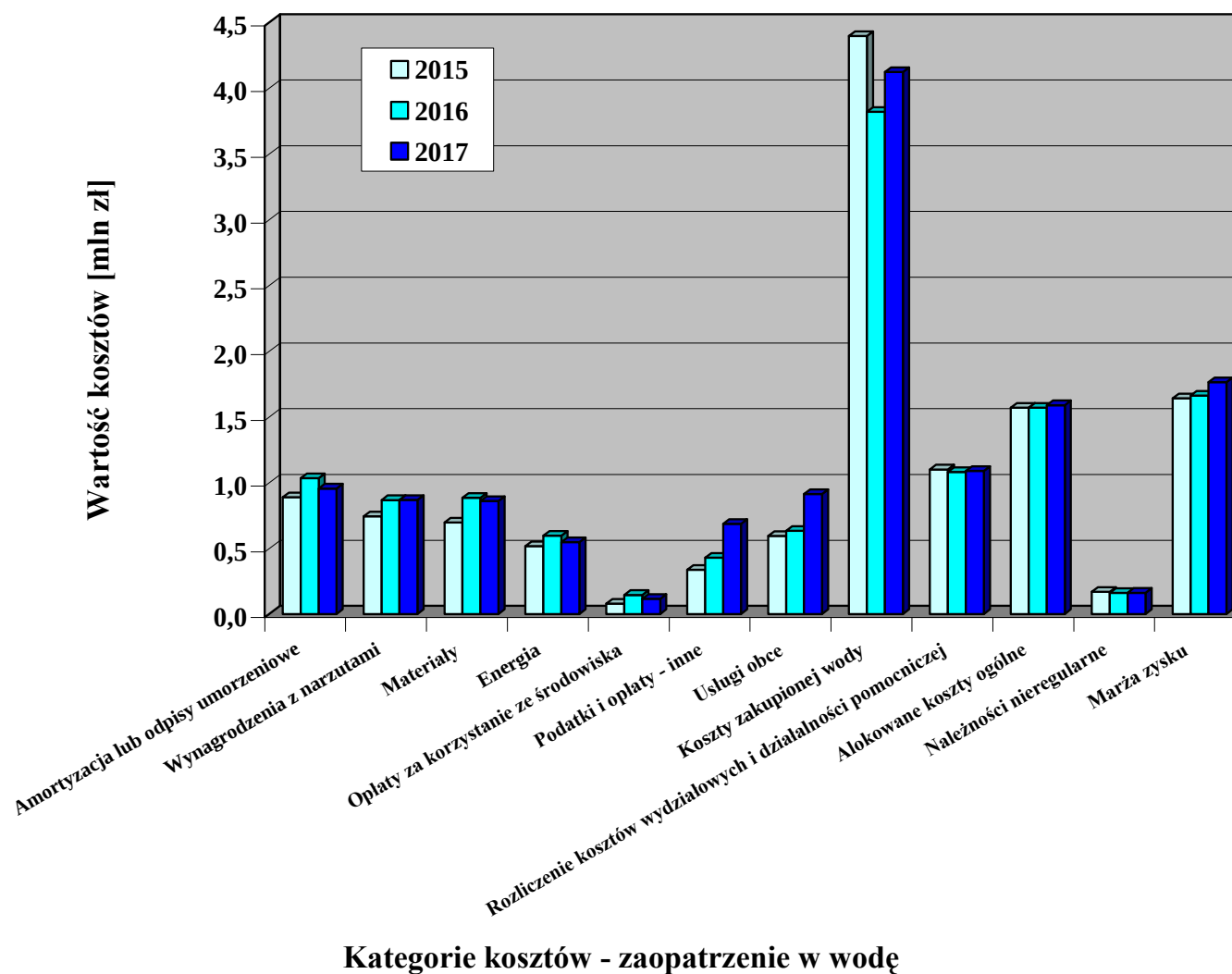
W przypadku pozycji „usługi obce” planowany przyrost kosztów wynika w znacznej części z zakładanych w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2016÷2026” inwestycji z zakresu modernizacji i przebudowy sieci wodociągowych. Na rok 2017 założono na ten cel kwotę 890 tys. zł, tj. o 210 tys. zł więcej, niż na rok 2016.

Przyrost kosztów zakupionej wody jest spowodowany zakładanym większym zakupem wody z GPW S.A. – o 134 tys. m³ w stosunku do wniosku taryfowego na rok 2016. Jednak zgodnie z zapisami „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2016÷2026” (str. 11):

*„Przedsiębiorstwo w latach ubiegłych realizowało prace nad monitoringiem własnych ujęć wody, prace te w zasadniczej mierze zostały zakończone. Informacje na temat pracy ujęć wody, wielkości przepływów i ciśnień są przesyłane do dyspozytorni przy ul. Opolskiej 51. W 2015 roku planuje się oddanie do eksploatacji Stacji Uzdatniania Wody na ujęciu wody Koehler. Realizacja tej inwestycji, rozpoczętej w 2014r. pozwoli na zwiększenie produkcji własnej wody. Planowana wydajność ujęcia po modernizacji to **150 m³/h**”.*

Z powyższego zapisu wynika, że w roku 2017 PWiK Sp. z o.o. powinno dysponować zdolnością produkcji wody z własnego ujęcia w ilości do **1 314 000 m³/rok** (bez uwzględnienia ograniczeń wynikających z przepustowości istniejącej sieci wodociągowej). Z tego względu wyjaśnienia wymaga zakładany we wniosku taryfowym przyrost ilości wody zakupywanej z GPW S.A. Prowadzone w latach 2014 i 2015 inwestycje z zakresu własnych ujęć wody i SUW miały na celu ograniczenie ilości wody zakupywanej z GPW S.A. W latach 2014÷2016 ten spadek faktycznie miał miejsce, natomiast przyrost w planie na rok 2017 jest niezgodny z celami prowadzonych inwestycji PWiK Sp. z o.o. z zakresu własnych ujęć wody i SUW.

Na kolejnych rysunkach przedstawiono dynamikę zmian poszczególnych kategorii kosztów w roku 2017 względem lat 2015 i 2016 oraz szczegółową strukturę kosztów planowaną na rok 2017.

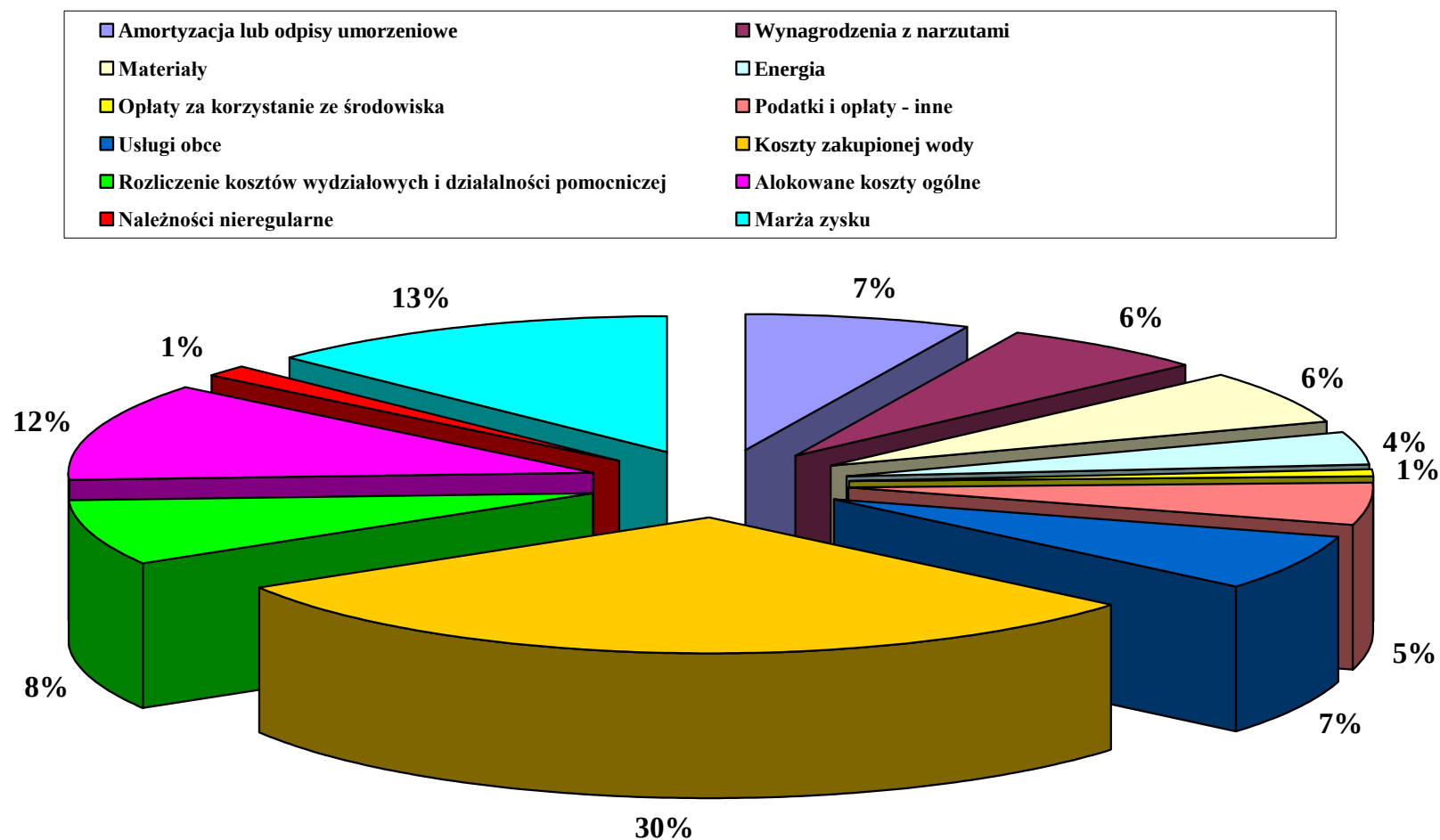

Rys. 3. Dynamika zmian poszczególnych kategorii kosztów zaopatrzenia w wodę w latach 2015, 2016 i 2017

Porównując planowane koszty z wniosków taryfowych na lata 2015 i 2016 z planami na rok 2017 można zauważyć wahania w pozycji kosztów zakupu wody. Po spadku w roku 2016, następuje ponowny wzrost tej pozycji kosztów. Wymaga to wyjaśnienia ze względu na uruchomienie własnego ujęcia wody „Koehler”. Realizacja tej inwestycji miała pozwolić PWiK Sp. z o.o. na zwiększenie produkcji własnej wody o ok. 150 m³/h. Wyraźny wzrost występuje również w kategorii „Podatki i opłaty – inne”. Jest on spowodowany opisanym wcześniej wzrostem stawki podatku od nieruchomości. Przyrost następuje również w pozycji „usługi obce”, co można tłumaczyć planowanymi inwestycjami w infrastrukturę wodociagową. Jednoznaczne wyjaśnienie tendencji nie jest jednak możliwe, ponieważ w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2016-2020, załączonym do weryfikowanego Wniosku Taryfowego na rok 2017, podano informację o wykonaniu wg stanu na rok 2015 (w trakcie realizacji).

W pozostałych kategoriach widoczne są niewielkie wzrosty kosztów wynikające zarówno z przewidywanych wzrostów składowych tych kosztów (wzrost wynagrodzeń, wzrost cen energii), jak i z eksploatacji nowej infrastruktury (ujęcie wody). Założone wskaźniki wzrostu kosztów nie przekraczają wartości przedstawionych we wniosku taryfowym w punkcie „Zmiany warunków ekonomicznych w czasie obowiązywania taryf”.

Analizując strukturę kosztów zaopatrzenia w wodę planowaną na rok 2017 (Rys. 4) można stwierdzić, że decydujący udział mają w niej koszty zakupu wody z GPW S.A. Stanowią one ok. 30% sumy kosztów. Stąd działania PWiK Sp. z o.o. zmierzające do zwiększenia produkcji wody z ujęć własnych należy uznać za szczególnie korzystne dla mieszkańców Gminy Tarnowskie Góry. Kolejny istotny element w strukturze kosztów to marża zysku (ok. 13%). Od roku 2012 udział marży zysku w kosztach ogółem pozostaje na podobnym poziomie równym 12÷13% pozostaje na podobnym poziomie – występuje jedynie niewielki wzrost o maksymalnie kilka procent rok do roku. Wyraźny wzrost kwotowy marży przewidziano na rok 2017 (przyrost o ok. 6,2% w stosunku do roku 2016), jednak jej udział w kosztach eksploatacji i utrzymania razem pozostaje na tym samym poziomie równym ok. 13%. Udział marży w strukturze kosztów nie przekracza wartości występujących w innych przedsiębiorstwach wodociagowo – kanalizacyjnych w Polsce, które zostały sprywatyzowane.

Struktura kosztów w 2017 r. - zaopatrzenie w wodę

Rys. 4. Struktura kosztów zaopatrzenia w wodę w roku 2017

W kolejnej tabeli przedstawiono ocenę wykonania założeń z wniosków taryfowych dla opłat za wodę.

Tabela 3. Ocena wykonania założeń z wniosków taryfowych dla opłat za wodę

Pozycja:	Jedn.	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wykonanie							
1) koszty eksploatacji i utrzymania, w tym:	zł	10 156 180	10 864 455	10 601 761	10 802 366	10 911 017	11 484 486
a) amortyzacja lub odpisy umorzeniowe	zł	676 318	695 130	723 553	742 640	764 928	933 675
b) koszty zakupionej przez siebie wody	zł	4 233 780	4 999 854	4 769 154	4 693 115	4 669 077	4 054 586
2) raty kapitałowe ponad wartość amortyzacji	zł	0	0	0	0	0	0
3) odsetki	zł	0	0	0	0	0	25 617
4) należności nieregularne	zł	191 958	157 852	180 254	172 498	167 438	159 987
5) marża zysku	zł	2 117 895	1 545 784	1 590 251	1 635 001	1 630 225	1 697 341
	%	2,3%	-27,0%	2,9%	2,8%	-0,3%	4,1%
6) Wartość niezbędnych przychodów	zł	12 466 033	12 568 091	12 372 266	12 609 865	12 708 680	13 367 431
Prognoza							
Wartość niezbędnych przychodów	zł	12 454 601	12 793 437	12 926 646	12 666 846	12 721 192	12 869 783
Stosunek wykonania do prognozy	%	100,1%	98,2%	95,7%	99,6%	99,9%	103,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK Sp. z o.o.

W przypadku taryf opłat za wodę porównując prognozę kosztów z faktycznym wykonaniem można stwierdzić dużą trafność przyjmowanych przez PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach założeń we wnioskach taryfowych. Na uwagę zasługuje znaczny spadek marży zysku w analizowanym okresie – szczególnie w roku 2012: o ok. 27% w stosunku do roku poprzedniego.

Przeprowadzone weryfikacje o charakterze rachunkowym wartości przedstawionych w tabelach kalkulacyjnych nie wykazały żadnych błędów rachunkowych. Tabela D zawiera koszty wpisane zgodnie z założonym planem kosztów i jej zapisy są zgodne z zapisami w tabeli F. Tabela E i F zawiera zapisy rzeczowe z systemu ewidencji odbiorców oraz sprzedaży usług funkcjonującego w PWiK Sp. z o.o. a także przewidywane planowane niezbędne przychody gwarantujące pokrycie kosztów działalności Spółki w zakresie dostawy wody zgodne z zapisami w Tabeli D. Zapisy w pozostałych tabelach zawierają dane wynikające z zapisów w tabelach D, E oraz F.

5 WERYFIKACJI KOSZTÓW UJĘTYCH WE WNIOSKU TARYFOWYM PWiK SP. Z O.O. W TARNOWSKICH GÓRACH W ZAKRESIE ZBIOROWEGO ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW

5.1 Ścieki komunalne i przemysłowe

Analogicznie jak w przypadku weryfikacji opłat za wodę, w celu przedstawienia szerszego spojrzenia na dynamikę zmian kosztów zaopatrzenia w ścieki, analiza struktury kosztów i ich zmian w taryfach została przeprowadzona w oparciu o wnioski taryfowe PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach za lata 2009-2014, jak i na rok 2017. W analizach uwzględniono przyjęte prognozy kosztów oraz ich wykonanie. Obliczono zmiany wartości poszczególnych grup kosztów w odniesieniu do roku poprzedniego. Zmiany kosztów odniesiono do wartości rocznych wskaźników inflacji opublikowanych przez GUS oraz do wielkości sprzedaży (ilości zafakturowane). Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

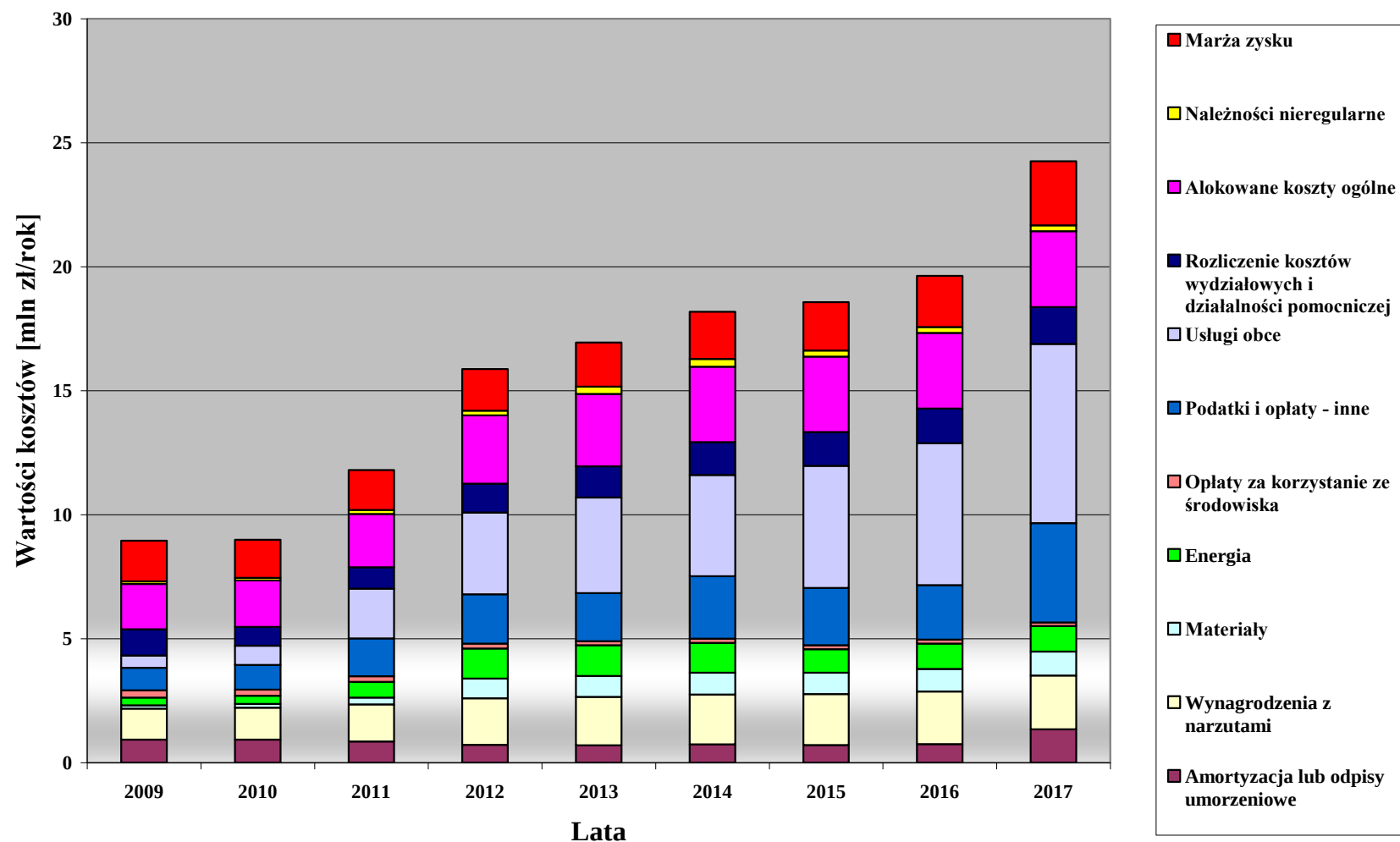
Tabela 4. Analiza struktury kosztów i ich zmian w taryfach opłat za ścieki

Pozycja	Jedn.	Wartości wg Wniosku na rok 2011	Wartości wg Wniosku na rok 2012	Wartości wg Wniosku na rok 2013	Wartości wg Wniosku na rok 2014	Wartości wg Wniosku na rok 2015	Wartości wg Wniosku na rok 2016	Wartości wg Wniosku na rok 2017
1) Koszty eksploatacji i utrzymania	zł	10 035 207	14 008 357	14 864 296	15 966 278	16 373 441	17 327 395	21 425 292
	%	36,5%	39,6%	6,1%	7,4%	2,6%	5,8%	23,6%
a) Koszty bezpośrednie	zł	7 016 746	10 088 022	10 692 174	11 602 775	11 971 662	12 877 713	16 885 142
- Amortyzacja lub odpisy umorzeniowe	zł	854 219	717 857	702 175	734 090	711 291	752 369	1 343 782
	%	-8,3%	-16,0%	-2,2%	4,5%	-3,1%	5,8%	78,6%
- Wynagrodzenia z narzutami	zł	1 495 904	1 880 403	1 952 177	2 016 560	2 054 071	2 118 003	2 170 822
	%	16,3%	25,7%	3,8%	3,3%	1,9%	3,1%	2,5%
- Materiały	zł	271 431	788 095	839 619	875 680	860 254	903 658	965 578
	%	77,8%	190,3%	6,5%	4,3%	-1,8%	5,0%	6,9%
- Energia	zł	633 006	1 214 276	1 237 674	1 206 111	947 854	1 027 369	1 027 102
	%	94,8%	91,8%	1,9%	-2,6%	-21,4%	8,4%	0,0%

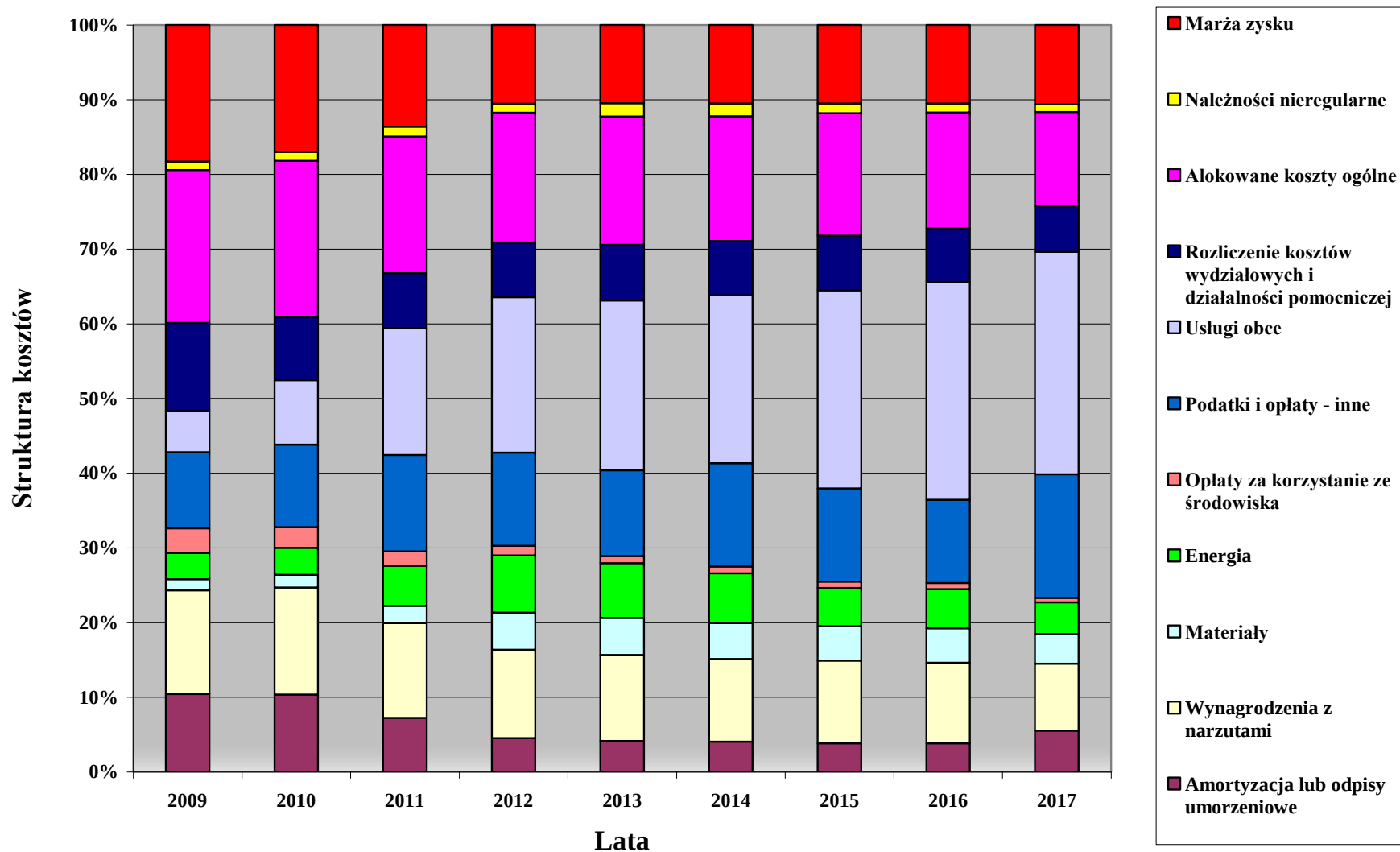
Pozycja	Jedn.	Wartości wg Wniosku na rok 2011	Wartości wg Wniosku na rok 2012	Wartości wg Wniosku na rok 2013	Wartości wg Wniosku na rok 2014	Wartości wg Wniosku na rok 2015	Wartości wg Wniosku na rok 2016	Wartości wg Wniosku na rok 2017
- Opłaty za korzystanie ze środowiska	zł	229 317	204 949	163 596	171 279	160 396	161 584	147 895
	%	-7,3%	-10,6%	-20,2%	4,7%	-6,4%	0,7%	-8,5%
- Podatki i opłaty - inne	zł	1 523 660	1 980 213	1 943 408	2 512 973	2 312 410	2 192 397	4 005 308
	%	53,3%	30,0%	-1,9%	29,3%	-8,0%	-5,2%	82,7%
- Usługi obce	zł	2 006 969	3 302 230	3 853 525	4 086 083	4 925 386	5 722 333	7 224 654
	%	158,6%	64,5%	16,7%	6,0%	20,5%	16,2%	26,3%
- w tym koszty czynszu dzierżawnego	zł	537 024	2 071 809	2 845 623	3 405 647	3 689 240	4 017 502	5 338 616
	%	65,3%	285,8%	37,3%	19,7%	8,3%	8,9%	32,9%
- w tym pozostałe usługi obce	zł	1 469 945	1 230 421	1 007 902	680 436	1 236 146	1 704 831	1 886 039
	%	225,8%	-16,3%	-18,1%	-32,5%	81,7%	37,9%	10,6%
- Pozostałe koszty	zł	2 240	0	0	0	0	0	0
b) Alokowane koszty pośrednie	zł	3 018 461	3 920 334	4 172 123	4 363 503	4 401 779	4 449 682	4 540 150
- Rozliczenie kosztów wydziałowych i działalności pomocniczej	zł	863 487	1 165 578	1 259 580	1 325 100	1 360 654	1 404 424	1 483 309
	%	13,5%	35,0%	8,1%	5,2%	2,7%	3,2%	5,6%
- Alokowane koszty ogólne	zł	2 154 975	2 754 756	2 912 543	3 038 403	3 041 125	3 045 258	3 056 841
	%	14,7%	27,8%	5,7%	4,3%	0,1%	0,1%	0,4%
2) Raty kapitałowe ponad wartość amortyzacji	zł	0	0	0	0	0	0	0
3) Odsetki	zł	0	0	0	0	0	0	128 100
4) Należności nieregularne	zł	157 242	189 513	299 123	310 491	245 610	240 304	242 987
	%	49,2%	20,5%	57,8%	3,8%	-20,9%	-2,2%	1,1%
5) Marża zysku – kwota i przyrost rok do roku	zł	1 606 254	1 675 624	1 775 134	1 909 565	1 949 721	2 061 015	2 584 358
	%	5,2%	4,3%	5,9%	7,6%	2,1%	5,7%	25,4%
6) Udział marży w kosztach eksploatacji i utrzymania	%	16%	12,0%	11,9%	12,0%	11,9%	11,9%	12,1%
Koszty eksploatacji i utrzymania	zł	11 798 702	15 873 493	16 938 554	18 186 334	18 568 772	19 628 714	24 380 737
razem:	%	31,3%	34,5%	6,7%	7,4%	2,1%	5,7%	24,2%
Inflacja	%	4,30%	3,70%	0,90%	0,00%	-0,90%	-0,40%	1,30%
Odbiór ścieków	m³/rok	1 820 009	1 808 113	1 818 594	1 822 112	1 836 000	1 831 000	1 932 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK Sp. z o.o.

W celu lepszego zobrazowania dynamiki zmian poszczególnych kategorii kosztów, wyniki analiz przedstawiono dodatkowo w formie graficznej.

Rys. 5. Dynamika zmian poszczególnych kategorii kosztów odprowadzania ścieków w latach 2009÷2017

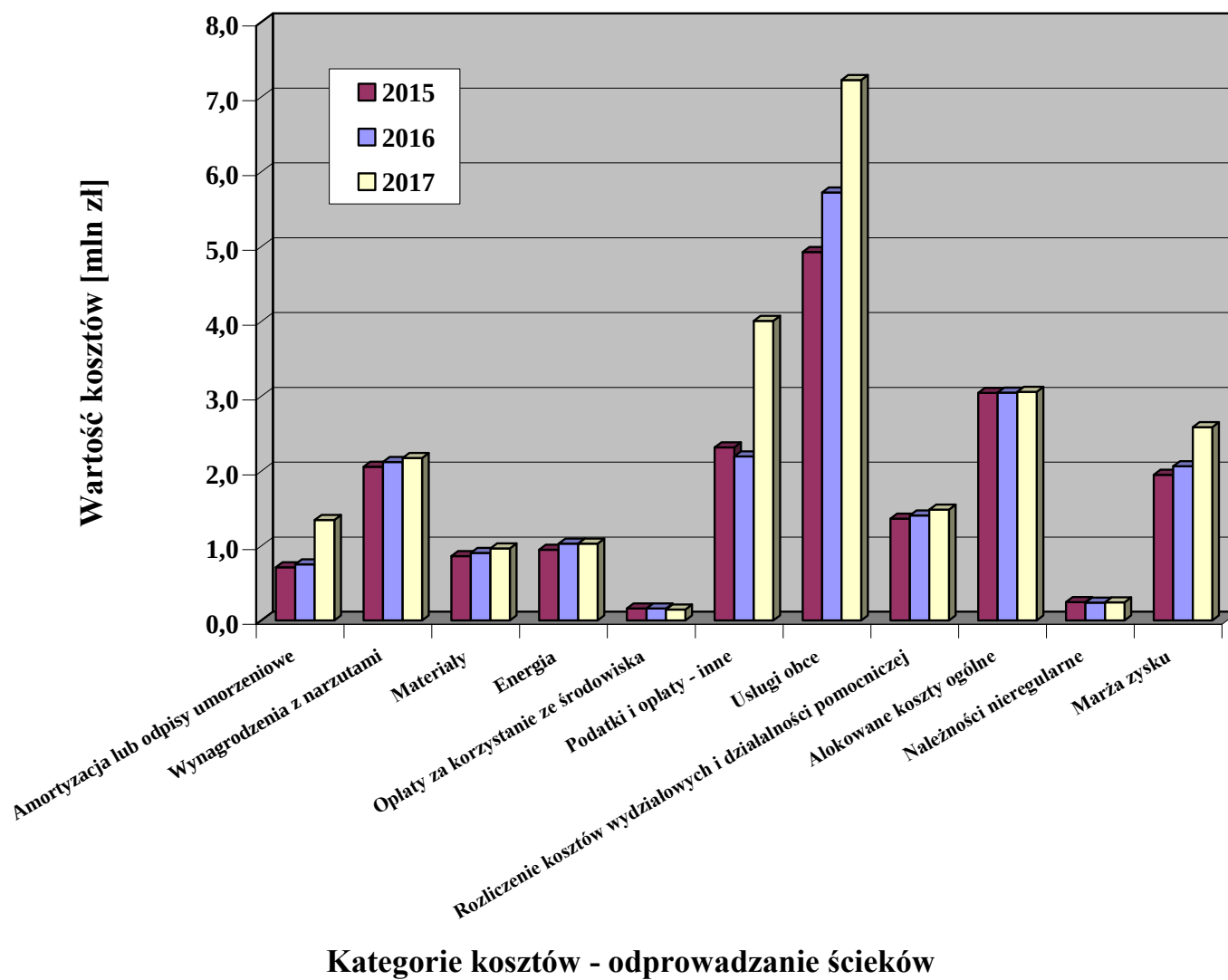
Rys. 6. Struktura zmian poszczególnych kategorii kosztów odprowadzania ścieków w latach 2009÷2017

Zakładane wskaźniki wzrostu łącznych kosztów eksploatacji i utrzymania systemu odprowadzania ścieków znacznie przekraczają w analizowanym okresie wskaźniki inflacji, co wynika z przejmowania do eksploatacji majątku kanalizacyjnego i oczyszczalni wybudowanego w ramach I, II i III Fazy Projektu pt. „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych w Tarnowskich Górach”. Na podstawie powyższego zestawienia można zauważyć znaczny wzrost kosztów eksploatacji i utrzymania począwszy od roku 2011 w stosunku do lat poprzednich, szczególnie w trzech pozycjach kosztów: usługi obce, podatki i opłaty oraz amortyzacja.

Przyczyną wzrostu dwóch pierwszych pozycji jest przyjęcie do eksploatacji majątku kanalizacyjnego wybudowanego w ramach I, II i III Fazy ww. Projektu. Czynsz dzierżawny zwiększył pozycję „usługi obce”, natomiast podatek od nieruchomości nowej infrastruktury spowodował wzrost wartości pozycji „podatki i opłaty”. Uwagę zwraca natomiast znaczny (o ok. 78,6% w stosunku do wartości z wniosku taryfowego na rok 2016) przyrost kosztu amortyzacji. We wniosku taryfowym na rok 2017 przewidziano amortyzację równą **1 343,8 tys. zł**, natomiast w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2016÷2026” na rok 2017 przewidziano inwestycje w gospodarkę ściekową tylko na poziomie **400 tys. zł**. Wymaga to wyjaśnienia. Różnica wynosi więc ok. **943,8 tys. zł**, co przekłada się na ok. **0,49 zł netto** na opłacie za 1 m³ ścieków (liczonej jako cena wskaźnikowa).

Ponieważ wraz z oddaniem do eksploatacji nowych obiektów nie nastąpił w latach 2009÷2016 wzrost ilości zafakturowanych ścieków, w latach nastąpiły znaczące podwyżki opłat za ścieki. Wzrost ilości ścieków przewidziano dopiero na rok 2017. Mimo to w roku 2017 następuje wzrost opłat za ścieki ze względu na znaczący przyrost kosztów funkcjonowania systemu względem roku 2016, szczególnie w pozycjach: usługi obce (czynsz dzierżawny) oraz podatki i opłaty. Poza wprowadzeniem nowo powstałego majątku do eksploatacji (wyższy czynsz dzierżawny), na wzrost kosztów ma również wpływ wzrost stawki podatku od nieruchomości dla budowli wykorzystywanych na potrzeby odprowadzania ścieków: z poziomu 1,65% na 2% ich wartości.

Na kolejnych rysunkach przedstawiono dynamikę zmian poszczególnych kategorii kosztów w roku 2017 względem lat 2015 i 2016 oraz szczegółową strukturę kosztów planowaną na rok 2017.

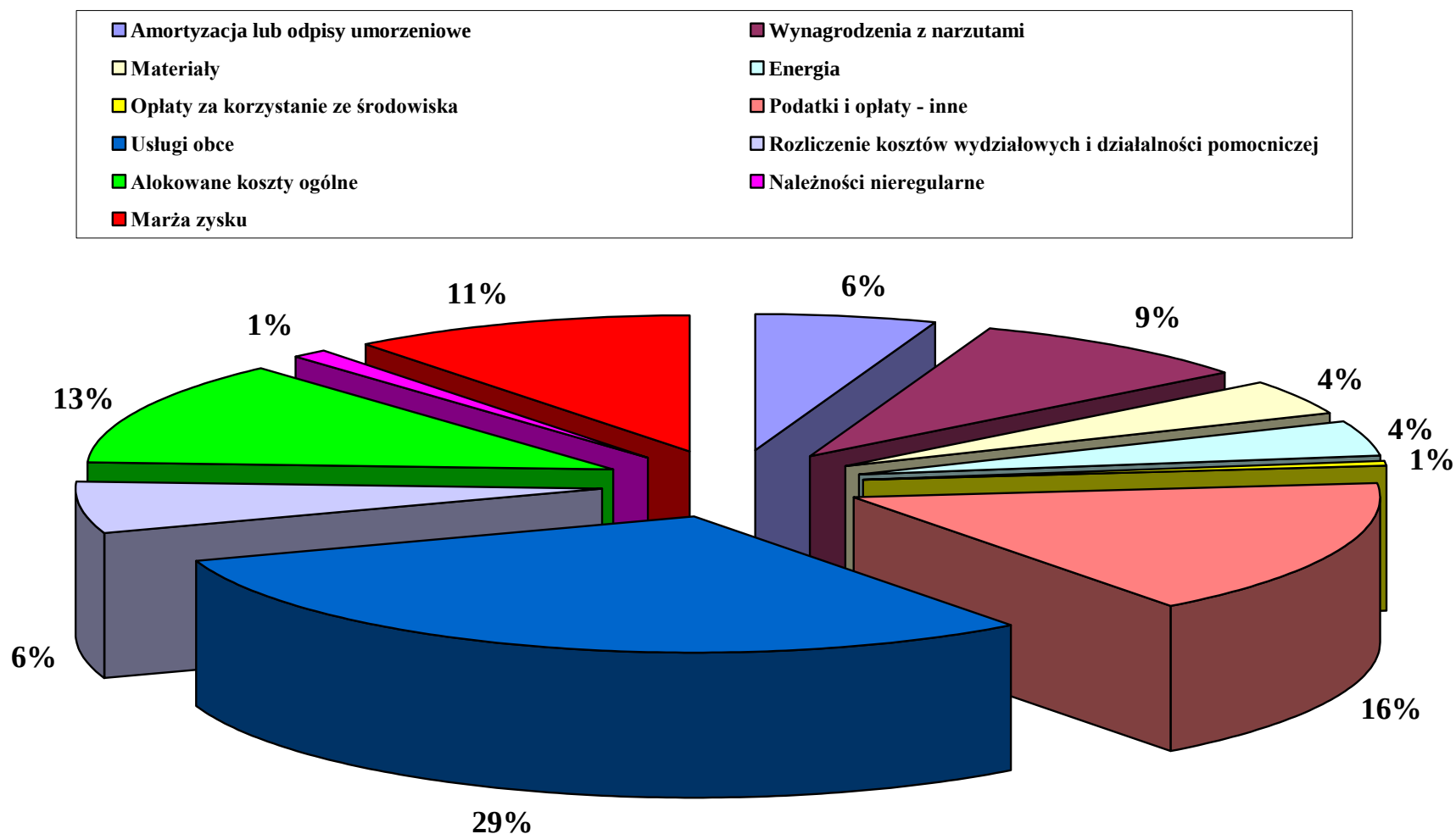

Rys. 7. Dynamika zmian poszczególnych kategorii kosztów odprowadzania ścieków w latach 2015, 2016 i 2017

Porównując planowane koszty z wniosku taryfowego na lata 2015 i 2016 z planami na rok 2017 można zauważyć w szczególności znaczący wzrost kosztów usług obcych oraz podatków i opłat. W tej kategorii kosztów jest ujęty czynsz dzierżawny płacony przez PWiK Sp. z o.o. Gminie Tarnowskie Góry za eksploatację należącego do niej majątku kanalizacyjnego i oczyszczalni ścieków. W związku z przekazaniem do eksploatacji majątku wytworzonego w ramach I, II i III Fazy Projektu pt. „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych w Tarnowskich Górach”, w latach 2016 i 2017 nastąpił skokowy wzrost kwoty czynszu. Na skokowy przyrost podatków i opłat nałożył się jeszcze przedstawiony wcześniej wzrost stawki podatku od nieruchomości dla budowli wykorzystywanych na potrzeby odprowadzania ścieków.

W pozostałych kategoriach widoczne są niewielkie wzrosty kosztów wynikające z przewidywanych wzrostów składowych tych kosztów (wzrost wynagrodzeń, wzrost cen energii). Założone wskaźniki wzrostu kosztów nie przekraczają wartości przedstawionych we wniosku taryfowym w punkcie „Zmiany warunków ekonomicznych w czasie obowiązywania taryf”.

Analizując strukturę kosztów odprowadzania ścieków planowaną na rok 2017 (Rys. 8) można stwierdzić, że decydujący udział mają w niej usługi obce (ok. 29%). Jak już wcześniej wspomniano wynika to z zaliczania do tej kategorii przez PWiK Sp. z o.o. czynszu dzierżawnego płaconego Gminie Tarnowskie Góry za eksploatację należącego do niej majątku kanalizacyjnego i oczyszczalni ścieków. Kolejny istotny element w strukturze kosztów to podatki i opłaty (ok. 16%). Podobnie jak w przypadku czynszu dzierżawnego ich znaczący udział w strukturze kosztów wynika z przyjęcia do eksploatacji majątku wybudowanego w ramach I, II i III Fazy Projektu pt. „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych w Tarnowskich Górach”. Trzecia istotna pozycja w strukturze kosztów to alokowane koszty ogólne. Ich wartość utrzymuje się jednak od roku 2013 na stałym poziomie. Kolejny istotny element w strukturze kosztów to marża zysku (ok. 11%). Od roku 2012 udział marży zysku w kosztach ogółem pozostaje na podobnym poziomie równym $10\div 11\%$ – występuje jedynie niewielki wzrost o maksymalnie kilka procent rok do roku. Skokowy wzrost kwotowy marży przewidziano na rok 2017 (przyrost aż o ok. 25,4% w stosunku do roku 2016), jednak jej udział w kosztach eksploatacji i utrzymania razem pozostaje na tym samym poziomie równym ok. 11%. Udział marży w strukturze kosztów nie przekracza wartości występujących w innych przedsiębiorstwach wodociągowo – kanalizacyjnych w Polsce, które zostały sprywatyzowane.

Struktura kosztów w 2017 r. - odprowadzanie ścieków

Rys. 8. Struktura kosztów odprowadzania ścieków w roku 2017

W kolejnej tabeli przedstawiono ocenę wykonania założeń z wniosków taryfowych dla opłat za ścieki.

Tabela 5. Ocena wykonania założeń z wniosków taryfowych dla opłat za ścieki

Pozycja:	Jedn.	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wykonanie							
1) koszty eksploatacji i utrzymania, w tym:	zł	10 087 227	13 540 624	14 497 601	16 265 028	16 358 313	17 126 170
a) amortyzacja lub odpisy umorzeniowe	zł	855 141	697 856	703 256	710 254	741 689	743 987
b) koszty odprowadzania ścieków do urzędzeń niebędących własnością przedsiębiorstwa	zł	0	0	0	0	0	0
2) raty kapitałowe ponad wartość amortyzacji	zł	0	0	0	0	0	0
3) odsetki	zł	0	0	0	0	0	7 199
4) należności nieregularne	zł	155 654	199 251	301 254	280 391	246 211	240 987
5) marża zysku	zł	1 608 758	1 699 851	1 722 691	1 944 639	1 951 877	2 761 320
	%	4,5%	5,7%	1,3%	12,9%	0,4%	41,5%
6) Wartość niezbędnych przychodów	zł	11 851 639	15 439 726	16 521 546	18 490 058	18 556 401	20 135 676
Prognoza							
Wartość niezbędnych przychodów	zł	11 798 702	15 873 493	16 938 554	18 186 334	18 568 772	19 628 714
Stosunek wykonania do prognozy	%	100,4%	97,3%	97,5%	101,7%	99,9%	102,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK Sp. z o.o.

Porównując prognozę kosztów z faktycznym wykonaniem można stwierdzić dużą trafność przyjmowanych przez PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach założeń we wnioskach taryfowych. Na uwagę zasługuje również niewielki wzrost marży zysku w okresie do roku 2014. Średni poziom tego wzrostu był tylko trochę wyższy od inflacji. Wyrazny wzrost marży zysku następuje jednak w latach 2014 i 2016. Przeprowadzone weryfikacje o charakterze rachunkowym wartości przedstawionych w tabelach kalkulacyjnych nie wykazały żadnych błędów rachunkowych. Tabela D zawiera koszty wpisane zgodnie z założonym planem kosztów i jej zapisy są zgodne z zapisami w tabeli F. Tabela E i F zawiera zapisy rzeczowe z systemu ewidencji odbiorców oraz sprzedaży usług funkcjonującego w PWiK Sp. z o.o. a także przewidywane

planowane niezbędne przychody gwarantujące pokrycie kosztów działalności Spółki w zakresie odprowadzenia ścieków zgodne z zapisami w Tabeli D. Zapisy w pozostałych tabelach zawierają dane wynikające z zapisów w tabelach D, E oraz F.

5.2 Ścieki – wody opadowe i roztopowe ujęte w systemy kanalizacji deszczowej, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni

W rozliczeniach z odbiorcami usług za odprowadzane ścieki – wody opadowe lub roztopowe ujęte w systemy kanalizacji deszczowej stosowana jest taryfa jednolita jednoczłonowa, składająca się z ceny wyrażonej w zł/m³. Wskaźnikiem decydującym o cenie jest wskaźnik równy średniemu opadowi z 4 lat poprzedzających wprowadzenie nowej ceny, ustalane przez IMGiW w Katowicach na podstawie pomiarów wykonywanych dla rejonu Tarnowskich Gór.

Na podstawie danych uzyskanych z IMGiW w roku 2017 nastąpi wzrost ceny o 28,86% w stosunku do roku poprzedniego, tj. z 8,04 na 10,36 zł/m³ netto. Wynika to zarówno ze zmniejszenia się średniej opadów z lat wcześniejszych, która stanowi podstawę kalkulacji opłat (zmniejszenie z 725,6 mm do 612,2 mm, a więc o ok. 15,6%), jak i z przyrostu kosztów funkcjonowania systemu kanalizacji deszczowej. Największe przyrosty założono w pozycjach: podatki i opłaty oraz rozliczenie kosztów wydziałowych i działalności pomocniczej.

Tabela 6. Analiza struktury kosztów i ich zmian w taryfach opłat za wody opadowe i roztopowe

Pozycja	Jednostka	Wartości wg Wniosku na rok 2016	Wartości wg Wniosku na rok 2017	Różnica	Zmiana procentowa
Amortyzacja lub odpisy umorzeniowe	zł	25 654	10 567	-15 087	-59%
Wynagrodzenia z narzutami	zł	221 453	223 459	2 006	1%
Materiały	zł	37 951	39 871	1 920	5%
Opłaty za korzystanie ze środowiska	zł	29 256	33 156	3 900	13%
Podatki i opłaty - inne	zł	520 125	629 094	108 969	21%
Usługi obce	zł	712 581	717 151	4 570	1%
Rozliczenie kosztów wydziałowych i działalności pomocniczej	zł	120 584	202 980	82 396	68%
Alokowane koszty ogólne	zł	262 386	268 020	5 634	2%
Należności nieregularne	zł	0	12 195	12 195	-
Marża zysku	zł	288 389	302 426	14 037	5%
SUMA	zł	2 218 379	2 438 919	220 540	10%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK Sp. z o.o.

Na przyrost kosztów ogółem w szczególności ma wpływ przyrost następujących pozycji kosztów::

- koszty nowo przyjętych w dzierżawę sieci kanalizacji deszczowej z inwestycji zrealizowanych z budżetu Gminy o wartości 4,0 mln zł, w tym podatek od nieruchomości 2%, czynsz dzierżawny 1%, koszty eksploatacyjne,
- koszty przyjętych w dzierżawę sieci kanalizacji deszczowej wybudowanych ze środków Funduszu Spójności o wartości 1,4 mln zł: podatek od nieruchomości 2%, czynsz dzierżawny 2,6% oraz pozostałe koszty eksploatacyjne.

Przeprowadzone weryfikacje o charakterze rachunkowym wartości przedstawionych w tabelach kalkulacyjnych B1÷H1 nie wykazały żadnych błędów rachunkowych. Tabela D1 zawiera koszty wpisane zgodnie z założonym planem kosztów i jej zapisy są zgodne z zapisami w tabeli F1. Tabela E1 i F1 zawiera zapisy rzeczowe z systemu ewidencji odbiorców oraz sprzedaży usług funkcjonującego w PWiK Sp. z o.o. a także przewidywane planowane niezbędne przychody gwarantujące pokrycie kosztów działalności Spółki w zakresie odprowadzenia ścieków zgodne z zapisami w Tabeli D1. Zapisy w pozostałych tabelach zawierają dane wynikające z zapisów w tabelach D1, E1 oraz F1.

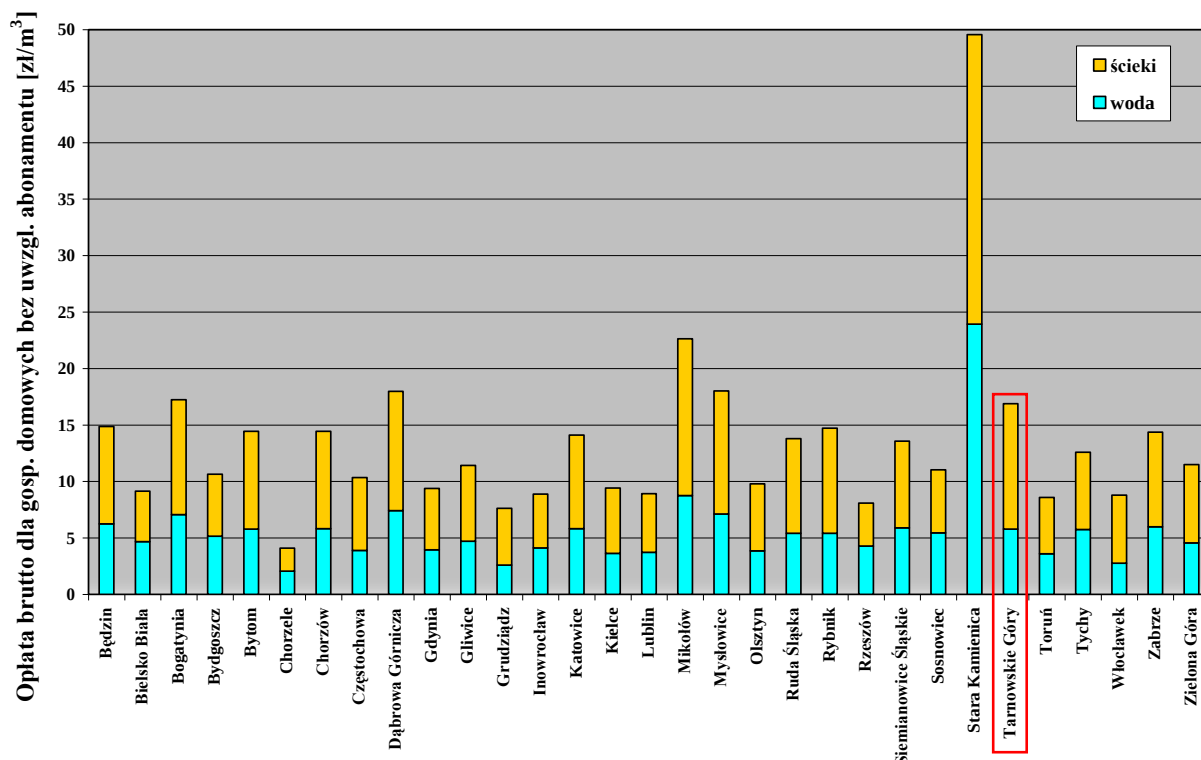
6 POZIOM OPŁAT ZA WODĘ I ŚCIEKI DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH NA TERENIE GMINY TARNOWSKIE GÓRY NA TLE INNYCH GMIN

Poziom opłat za wodę i ścieki dla gospodarstw domowych (bez uwzględnienia opłat stałych) obowiązujących aktualnie w Gminie Tarnowskie Góry na tle wybranych miast Polski przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Opłaty za wodę i ścieki dla gospodarstw domowych (bez opłat abonamentowych) na tle wybranych miast Polski wg stanu na III kwartał 2016r.

Miasto / gmina	Opłaty brutto [zł/m3]		
	woda	ścieki	łącznie
Będzin	6,25	8,61	14,86
Bielsko Biała	4,67	4,47	9,14
Bogatynia	7,07	10,17	17,24
Bydgoszcz	5,15	5,49	10,64
Bytom	5,79	8,65	14,44
Chorzele	2,05	2,05	4,1
Chorzów	5,82	8,61	14,43
Częstochowa	3,89	6,45	10,34
Dąbrowa Górnicza	7,41	10,57	17,98
Gdynia	3,95	5,42	9,37
Gliwice	4,7	6,71	11,41
Grudziądz	2,59	5,02	7,61
Inowrocław	4,12	4,76	8,88
Katowice	5,82	8,29	14,11
Kielce	3,63	5,79	9,42
Lublin	3,72	5,19	8,91
Mikołów	8,75	13,87	22,62
Mysłowice	7,11	10,90	18,01
Olsztyn	3,86	5,92	9,78
Ruda Śląska	5,42	8,37	13,79
Rybnik	5,41	9,3	14,71
Rzeszów	4,28	3,8	8,08
Siemianowice Śląskie	5,89	7,68	13,57
Sosnowiec	5,45	5,57	11,02
Stara Kamienica	23,92	25,64	49,56
Tarnowskie Góry	5,79	11,09	16,88
Toruń	3,59	4,99	8,58
Tychy	5,75	6,84	12,59
Włocławek	2,76	6,03	8,79
Zabrze	5,98	8,39	14,37
Zielona Góra	4,56	6,93	11,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu www.cena-wody.pl

Rys. 9. Opłaty za wodę i ścieki dla gospodarstw domowych (bez opłat abonamentowych) na tle wybranych miast i gmin Polski wg stanu na III kwartał 2016r.

Analizując przedstawioną tabelę można stwierdzić, że taryfy opłat za wodę i ścieki (nie uwzględniając polityki dopłat z budżetów gmin) obowiązujące na terenie Gminy Tarnowskie Góry, mimo że są dość wysokie, to jednak nie należą do najwyższych w kraju. Wysoki poziom opłat za wodę wynika głównie z **kosztów hurtowego zakupu wody od dostawców zewnętrznych** (głównie od GPW). Natomiast na wysokie opłaty za ścieki wpływa **eksploatacja majątku wytworzonego w ramach trzech faz projektu pt. „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych w Tarnowskich Górach”**.

7 PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. został złożony do Burmistrza Tarnowskie Góry w dniu 22.10.2014 r. Weryfikacja niniejsza została wykonana w celu badania wniosku zgodnie z zapisami Art.24 ust.4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r. nr 123 poz. 858 z póź. zm.), w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28.06.2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. z 2006 r. nr 127 poz. 886).

7.1 Weryfikacja formalno - prawna

- 1) Wniosek został złożony w terminie - zgodnie z art.24 ust.2 ustawy.
- 2) Wniosek zawiera szczegółową kalkulację cen oraz aktualny plan - zgodnie z art.24 ust.4 ustawy.
- 3) Wniosek zawiera dokumenty wymagane zapisami §19.1. Rozporządzenia, tj.:
 - a) taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r,
 - b) uzasadnienie wniosku.
- 4) Uzasadnienie wniosku zawiera zapisy wymagane w § 19.2. rozporządzenia dotyczące:
 - a) zakresu świadczonych usług i lokalnych uwarunkowań ich świadczenia;
 - b) standardów jakościowych usług, w tym informację dotyczącą wpływu określonej taryfy na ich poprawę;
 - c) spodziewanej poprawy jakości usług przy wprowadzeniu nowych metod alokacji kosztów;
 - d) zmian warunków ekonomicznych w czasie obowiązywania taryf.
- 5) Uzasadnienie wniosku zawiera dokumenty wymagane zapisami § 19.3. rozporządzenia, tj.:
 - a) sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2015,

- b) aktualny wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2016÷2026,
- c) informację o ilości i cenie za zakup wody przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz informację o ilości i cenie za wprowadzenie ścieków do urządzeń nie będących w posiadaniu przedsiębiorstwa,
- d) tabele kalkulacyjne od A do H dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego oczyszczania ścieków oraz od B1 do H1 dla odprowadzania wód opadowych i roztopowych.

Dodatkowo PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach załączyło Opinię i Raport Niezależnego Biegłego Rewidenta za rok obrotowy kończący się 31.12.2015 r.

- 6) Taryfa zawiera zapisy wymagane w § 4 Rozporządzenia tj.:
 - a) rodzaje prowadzonej działalności;
 - b) rodzaj i strukturę taryfy;
 - c) taryfowe grupy odbiorców usług;
 - d) rodzaje i wysokość cen i stawek opłat;
 - e) warunki rozliczeń z uwzględnieniem wyposażenia nieruchomości w przyrządy i urządzenia pomiarowe;
 - f) warunki stosowania cen i stawek opłat - w tym:
 - zakres świadczonych usług dla poszczególnych taryfowych grup odbiorców;
 - standardy jakościowe obsługi odbiorców usług.

Wniosek spełnia wszystkie wymogi formalne wynikające z przepisów prawa.

7.2 Weryfikacja merytoryczna i rachunkowa

Wniosek wraz z uzasadnieniem zawiera w treści rzeczowe i szczegółowe informacje uzasadniające zastosowanie wyliczonych cen i stawek dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.

W części „Informacje ogólne” a także „Uzasadnienie wniosku” opisane są warunki w jakich działa PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, gdzie objaśniono czynniki zewnętrzne mające wpływ na koszty działalności oraz opisano czynniki mające wpływ na zmiany cen za zbiorowe

zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Zadania inwestycyjne ujęte są w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu PWiK Sp. z o.o. na terenie Gminy Tarnowskie Góry na lata 2015-2026 przyjętym przez Zarząd PWiK Sp. z o.o. Załączone do uzasadnienia dokumenty są obowiązujące, prawidłowe i wyczerpujące.

Część opisowa zawarta w taryfach spełnia wymogi ustawy i rozporządzenia, zawiera wymagane zapisy. Podobnie uzasadnienie wniosku.

Zaplanowane przez PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach w okresie obowiązywania taryf koszty są uzasadnione, ustalone z zachowaniem należytej staranności zmierzającej do ochrony interesów odbiorców i minimalizacji kosztów niezbędnych do wykonania zadań wynikających z ustawy. Koszty ustalone są w oparciu o plan kosztów przygotowany na bazie zapisów w księgach handlowych z okresu wymaganego rozporządzeniem i nie ma podstawy do ich podważenia. Załączone tabele kalkulacyjne cen i stawek opłat wypełnione są w sposób przejrzysty, rachunkowo poprawny.

Tabela D zawiera koszty wpisane zgodnie z założonym planem kosztów i jej zapisy są zgodne z zapisami w tabeli F. Tabela E i F zawiera zapisy rzeczowe z systemu ewidencji odbiorców oraz sprzedaży usług funkcjonującego w PWiK Sp. z o.o. a także przewidywane planowane niezbędne przychody gwarantujące pokrycie kosztów działalności Spółki w zakresie dostawy wody i odprowadzenia ścieków zgodne z zapisami w Tabeli D. Zapisy w pozostałych tabelach zawierają dane wynikające z zapisów w tabelach D, E oraz F. Podobne prawidłowości występują w przypadku tabel dotyczących wód opadowych i roztopowych (B1÷H1). Na tej podstawie należy uznać kalkulację cen i stawek za prawidłową.

Wniosek spełnia wszystkie wymogi merytoryczne wynikające z przepisów prawa, przedstawiona dokumentacja oraz argumentacja Zarządu Spółki co do poziomu cen i stawek na okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. jest prawidłowa i stanowi podstawę do pozytywnej weryfikacji wniosku.

7.3 Rekomendacja

Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. złożony przez PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach spełnia wymogi wynikające z zapisów Art.24 ust.4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r. nr 123) oraz Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28.06.2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. z 2006 r. nr 127 poz. 886).

Dodatkowych wyjaśnień, mających istotny wpływ na pozytywną weryfikację niniejszego wniosku taryfowego wymagają następujące kwestie:

- Planowany na rok 2017 przyrost ilości zakupywanej hurtowo wody z GPW wobec zrealizowanych inwestycji mających na celu ograniczenie tych ilości.

Zwiększanie ilości zakupywanej wody z GPW stoi w sprzeczności z nakładami poniesionymi przez PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach nakładach inwestycyjnych na rozwój własnych źródeł wody i przekłada się na wyższe opłaty za wodę.

- Bardzo niski poziom inwestycji w gospodarkę ściekową przewidziany na rok 2017 w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2016÷2026” wobec wysokiej wartości amortyzacji ujętej we wniosku taryfowym na rok 2017 przy kalkulacji opłat za ścieki.

Brak inwestycji odtworzeniowych lub ich niewystarczający poziom prowadzi w dłuższej perspektywie do degradacji istniejącego majątku i konieczności poniesienia znacznie wyższych kosztów inwestycyjnych w przyszłości. Amortyzacja istniejącego majątku kanalizacyjnego i oczyszczalni ścieków jest uwzględniana w opłatach za ścieki. PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach pozyskuje więc środki finansowe na odtwarzanie posiadanego majątku. Należy wyjaśnić dlaczego nie planuje się ich przeznaczenia na cel, któremu powinny służyć. Wskazana niezgodność pomiędzy poziomem inwestycji w gospodarkę ściekową przewidziany na rok 2017, a kosztem amortyzacji uwzględnionym w kalkulacji taryf może też świadczyć o załączeniu do wniosku taryfowego **nieaktualnego** wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych. Wskazuje na to data opracowania tego planu – sierpień 2015 r.

Z tych względów pozytywną weryfikację wniosku należy uzależnić od wyjaśnień udzielonych przez PWiK Sp. z o.o. na powyższe kwestie.

Istotnym aspektem poddającym jednak w wątpliwość prawidłowość kalkulacji opłat za wodę, a w szczególności za ścieki jest wysokość marży zysku uwzględniona w ocenianym wniosku taryfowym. Jej wysokość wynosi ok. 15% kosztów eksploatacji i utrzymania w przypadku opłat za wodę i ok. 12% kosztów eksploatacji i utrzymania w przypadku opłat za ścieki. Łączna kwota marży zysku na rok 2017 w ocenianym wniosku taryfowym wynosi **4 649 423 zł.**

Górna granica marży zysku nie jest ściśle w przepisach wskazana, nie oznacza to jednak, że przepisy jej w ogóle nie ograniczają. Zgodnie z art. 23 ust. 2 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przy ustalaniu niezbędnych przychodów bierze się pod uwagę marżę zysku, ale **przy zapewnieniu ochrony interesów odbiorców przed nieuzasadnionym wzrostem cen.**

8 MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE I LITERATURA

- [1] Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. nr 127, poz. 886).
- [2] Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz.U. 2006 Nr 123 poz. 858).
- [3] Ministerstwo Gospodarki: Warianty rozwoju gospodarczego Polski na lata 2013÷2018. Warszawa 2013r.
- [4] Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.
- [5] Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.
- [6] Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.
- [7] Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r.
- [8] Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r.
- [9] Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2012 r. do 31.12.2012 r.
- [10] Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2011 r. do 31.12.2011 r.
- [11] Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 r.
- [12] Wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Tarnowskie Góry na okres od 01.01.2009 r. do 31.12.2009 r.
- [13] PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach: Opinia i Raport Niezależnego Biegłego Rewidenta za rok obrotowy kończący się 31.12.2013 r.
- [14] Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu PWiK Sp. z o.o. na terenie Gminy Tarnowskie Góry na lata 2016-2026.
- [15] Sprawozdania finansowe PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach za lata 2011-2015.

- [16] Ł. Ciszewski, Zasady weryfikacji i zatwierdzania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków – zarys problematyki. *Studia Prawa Publicznego* 2014. Nr 1(5).
- [17] P. Bojarski, W. Radecki, J. Rotko, Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. *Komentarz*, Warszawa 2011.
- [18] A. Trela, Zatwierdzanie taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jako przykład stosowania środków regulacyjnych w sektorze wodociągowo-kanalizacyjnym, „*Administracja. Teoria, Dydaktyka, Praktyka*” 2008, nr 4.
- [19] H. Palarz, *Komentarz do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków*, Gdańsk 2003.